

Posudek bakalářské práce

Eliška Němcová

Nálezové kontexty neolitické figurální plastiky na jihozápadním Slovensku
Find Contexts of Neolithic Figural Art in Southwest Slovakia

4 9 str. s literaturou, 14 obr. v textu, 65 obr. v příloze. Praha 2015, Univerzita Karlova.

Bakalářská práce se zabývá problematikou neolitické figurální plastiky. Ta představuje jednu z významných složek materiální kultury v oblasti rozšíření zemědělských kultur od předního Východu přes Balkán do karpatské kotliny. Tyto nálezy jsou hojněji nalézány ještě na území Moravy, v Čechách už na ně přicházíme spíše sporadicky. Tuto skutečnost nedokáže archeologie zatím zcela uspokojivě vysvětlit, stejně tak jako otázku funkce a použití tohoto druhu nálezů.

Ukazuje se, že důležitou roli v tomto úsilí hrají nálezové kontexty plastik, které však ne vždy byly zejména u starších nálezů přesněji sledovány a zaznamenány. To pak zapříčinilo někdy patrně nesprávnou interpretaci významu těchto předmětů. Autorka si kladla za cíl věnovat z tohoto hlediska pozornost nálezům figurální plastiky z oblasti jihozápadního Slovenska a *pracovat s nimi s ohledem na jejich nálezový kontext*. Sama však v práci uvádí, že ne vždy bylo možné tyto kontexty blíže poznat, ne vždy totiž jejich nalezcí tento aspekt zaznamenali.

Problém se ukazuje i s interpretací některých nálezů a zejména s jejich dělením na plastiku antropomorfní a zoomorfní. Autorka uvádí, že leckdy se interpretace v literatuře liší a pak se soustředila na vlastní studium kreseb a fotodokumentace s cílem vybrat pravděpodobnější variantu.

Výsledkem autorčiných snah je – vedle obecného úvodu do problematiky neolitické figurální plastiky, také nástin vývoje figurálního umění a srovnání rozdílů v období staršího pravěku. V této části je rovněž pojednáno o nálezových kontextech tak, jak jsou popisovány v odborné literatuře. Zůstává otázkou, jak tyto modely interpretovat, ani autorky v tomto ohledu vlastní postoj nepřidává. Další část textu je věnována charakteristice antropomorfní a zoomorfní plastiky na jihozápadním Slovensku, to vše s využitím dostupné literatury a také s pomocí osobní konzultace s doc. Jurajem Pavúkem, předním slovenským badatelem neolitu.

Vlastní přínos autorky k tématu je uveden před závěrem práce. Jde o komentář k experimentální výrobě zoomorfní figurky a krychlových předmětů ze Santovky, okr. Levice. Zde autorka přidala několik fotografií z jednotlivých fází pokusu, možná mohl být přidán i podrobnější protokol o provedení akce. Mohl by později posloužit jako srovnávací při opakování podobných replikací. Práci pak završuje poměrně stručný závěr, ve kterém jsou shrnuty některé hlavní myšlenky smyslu a postupů práce. Součástí je rovněž poměrně vydařená obrazová příloha s využitím publikací slovenských autorů. A zařazen je rovněž katalog 44 antropomorfních a 21 zoomorfních nálezů z lokalit na jihozápadním Slovensku.

Práci lze charakterizovat jako průměrnou, objeví se drobné formulační nedostatky, plynoucí z „nevypsanosti“ autorky i věcná chyba na str. 25, kde je chybné datování staršího neolitu, vzniklé ovšem patrně nedostatečnou autokorekturou textu. Z celkového pohledu práce splňuje základní požadavky kladené na úroveň bakalářských prací, a proto ji doporučuji k dalšímu řízení s návrhem klasifikace „dobře“.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 12. 8. 2015